Kategoria: Aktualności
Opublikowano: czwartek, 11, czerwiec 2026 10:07
Piotr Majoch
Odsłony: 1623

WSA: W przypadku gdy udostępnienie informacji publicznej wymaga dużego nakładu czasochłonnej pracy, mamy do czynienia z informacją przetworzoną. Organ odmówi jej udostępnienia, jeśli wnioskodawca nie uzasadni odpowiednio szczególnego znaczenia dla interesu publicznego, jakie wiąże z daną informacją.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie wydał wyrok w przedmiocie prawa dostępu do informacji publicznej, zwracając uwagę na różnice między informacją prostą a informacją przetworzoną. Z orzeczenia wynika, że nakreślenie granicy między tymi dwoma rodzajami informacji publicznej może okazać się trudne, a za kluczowe kryterium należy uznać czasochłonność i nakład pracy niezbędnej do udzielenia odpowiedzi oczekiwanej przez wnioskodawcę.

Skomplikowany wniosek i prosta odmowa

Sprawa dotyczyła wniosku radnego o przedstawienie szeregu informacji dotyczących bieżącej działalności szpitala. Wnioskodawca zażądał m.in. skanów rachunków i faktur, a także przygotowania zestawień obrazujących liczby godzin wypracowanych przez lekarzy, pielęgniarki i ratowników medycznych świadczących usługi medyczne na poszczególnych oddziałach na podstawie kontraktów bądź umów cywilnoprawnych. Szpital odmówił uwzględnienia wniosku, zwracając uwagę na skalę zgłoszonego żądania. W piśmie skierowanym do radnego zauważono, że udostępnienie informacji publicznej wymagałoby zgromadzenia ponad 100 faktur i rachunków, które w dalszej kolejności wymagałyby dokładnej analizy i anonimizacji. Oczekiwane przez wnioskodawcę sporządzenie zestawień w formie tabelarycznej wiązałoby się z dalszą, skomplikowaną pracą. W konsekwencji żądana informacja została uznana za informację przetworzoną.

Krótko o różnicach między informacją prostą a informacją przetworzoną

W odróżnieniu od konkretnych, udostępnianych bezpośrednio danych stanowiących informację prostą, informacja przetworzona jest nową treścią, która nie istnieje w chwili złożenia wniosku o jej przedstawienie. Od informacji prostej różni się jednak nie tylko nakładem pracy niezbędnej do wykonania na potrzeby jej utworzenia. W świetle art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej (u.d.i.p.), w przypadku żądania informacji przetworzonej, jej udostępnienie musi być szczególnie istotne dla interesu publicznego. Jest to wyjątek od ogólnej zasady wyrażonej w art. 2 ust. 2 u.d.i.p., w świetle którego organ nie może żądać wykazania interesu od osoby ubiegającej się o dostęp do informacji. Jak zauważył Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 16 kwietnia 2021 r. (sygn. III OSK 548/21), o ile w przypadku informacji prostej motywy wnioskodawcy nie mają znaczenia, to w odniesieniu do informacji przetworzonej istotne jest, czy żądanie umotywowano względami prywatnymi czy publicznymi.

Wykazanie interesu wnioskodawcy bywa konieczne

W opisywanej sprawie wnioskodawcę poinformowano, że - pomimo mandatu radnego - nie ma rzeczywistego wpływu na finanse szpitala i stosowanie planu naprawczego, toteż motywy jakimi kieruje się żądając informacji nie zasługują na uwzględnienie. Radny, który zamierzał wykorzystać dane do zidentyfikowania potencjalnie niekorzystnych umów i oceny zaplanowanych działań naprawczych, wystosował skargę do sądu administracyjnego. Zarzucił w niej naruszenie szeregu przepisów, w tym wspomnianego art. 3 ust. 1 pkt 1 u.d.i.p. poprzez błędne uznanie, że oczekiwana przez niego informacja nie stanowi informacji prostej lecz jest informacją przetworzoną. Skarżący stwierdził, że pozyskanie

Phoca PDF

żądanych informacji nie wymaga dużego nakładu pracy po stronie organu, ponieważ wszystkie dane muszą znajdować się w informacjach księgowych, zaś sporządzenie zestawienia obejmującego ponad 100 pozycji nie jest zadaniem nader trudnym. Nie zgodził się także z podważaniem jego wpływu na funkcjonowanie placówki. W skardze podniósł, że jako radny uczestniczy w podejmowaniu decyzji dotyczących wspierania szpitala środkami publicznymi, a dla oceny racjonalności finansowania tego podmiotu potrzebuje odpowiedniej wiedzy.

Orzecznictwo zgodnie - informacja publiczna wymagająca wykonania skomplikowanej pracy nie jest informacją prostą

Rozstrzygając sprawę Sąd pochylił się nad kwestią rodzaju żądanej informacji publicznej i zakwalifikowania jej do kategorii informacji prostej albo przetworzonej. W jego ocenie na uwzględnienie zasługiwały argumenty organu, który odmówił jej udostępnienia. W uzasadnieniu wyroku podzielił stanowisko, w świetle którego skarżący nie domagał się informacji dostępnej "od ręki", lecz informacji wymagającej wytworzenia. Do realizacji jego wniosku konieczne byłoby zgromadzenie wielu danych i dokumentów, analizy i zestawienia według określonego schematu. Aby uczynić zadość tym oczekiwaniom, organ musiałby zaangażować co najmniej jednego pracownika i zlecić mu pracę czasochłonną, wykonywaną zapewne kosztem innych obowiązków służbowych.

Dużo uwagi poświęcono na wyjaśnienie samej istoty informacji przetworzonej, którą - wbrew twierdzeniom skarżącego - była informacja żądana w opisywanej sprawie. Powołując się na istniejące orzecznictwo Sąd zauważył, że za informację przetworzoną uznaje się także taką, którą stanowi suma informacji prostych. Z taką sytuacją mamy do czynienia, gdy dany organ rzeczywiście dysponuje określonymi danymi, ale uporządkowanie i zestawienie ich bardzo dużej liczby wiąże się z obiektywnymi trudnościami. Wynika to m.in. z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 27 marca 2018 r. (sygn. I OSK 1526/16), który przedstawiając różnice między informacją prostą a przetworzoną zwrócił uwagę na kryterium kosztów osobowych lub finansowych, jakie w celu udostępnienia informacji publicznej musiałby ponieść organ. NSA podkreślił, że udostępnienie informacji prostej nie wymaga żadnych dodatkowych, ponadprzeciętnych czynności tworzących nową informację.

Pozyskanie informacji przetworzonej wymaga celu

Odnosząc to do opisywanej sprawy Sąd potwierdził słuszność stanowiska organu, zwracając uwagę na ogrom pracy, której wykonanie byłoby niezbędne dla uwzględnienia wniosku skarżącego. Mając na uwadze charakter informacji i szeroki zakres wniosku uznał, że oczekiwana informacja publiczna z całą pewnością stanowiła informację przetworzoną. Tym samym radny musiał wykazać cel, jakiemu miało służyć jej pozyskanie. Sąd zgodził się ze stanowiskiem organu podnoszącego brak szczególnego znaczenia informacji dla interesu publicznego z perspektywy radnego. Oczekiwane przez niego informacje nie byłyby bowiem wystarczające do formułowania działań naprawczych, o których wspominał skarżący. Pozyskanie takich danych to według WSA zbyt mało, by poznać mechanizm działalności szpitala i wyprowadzić konkretne wnioski. Sąd nie przyznał zatem racji skarżącemu, który w opisywanym przypadku wiązał szczególny interes publiczny ze swoim mandatem radnego.

Jak pokazuje ten wyrok, prawo do informacji publicznej nie ma charakteru bezwzględnego. Zgodnie z art. 61 ust. 3 Konstytucji RP ograniczenie tego prawa może nastąpić ze względu na ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych oraz ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa lub ważnego interesu gospodarczego państwa. Tryb udzielania informacji publicznych opisany w u.d.i.p.

Phoca PDF

wskazuje, że samo prawo dostępu do nich nie jest samoistną podstawą interesu, jaki należy wykazać przy żądaniu informacji przetworzonej. Jeśli natomiast wytworzenie informacji wymaga dużego nakładu pracy, poświęcenia czasu i wykonania skomplikowanych działań, to w świetle orzecznictwa konieczne jest przyporządkowanie jej właśnie do takiej kategorii.

Wyrok WSA w Olsztynie z 14 maja 2026 r. (sygn. II SA/Ol 239/26) - orzeczenie nieprawomocne

Źródło: CBOSA

Phoca PDF